

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης : 91/2024
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄2 ΔΙΑΚΟΠΩΝ
Συνεδρίαση της 24^{ης} Ιουλίου 2024**

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αγγελική Καστανά, Σταύρος Σπυρόπουλος, Μαρία Σπάσου, Αικατερίνη Γαλάνη, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Βασιλεία Πελέκου, Αναστασία Βασιλείου, Αλεξάνδρα Δημητρακοπούλου, Γεωργία Παπαδάκη, Χρήστος Κοραντζάνης, Παντελεήμων Παπαδάκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 36641/09-05-2024 του Υπουργείου Ανάπτυξης/Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας/ Διεύθυνση Εποπτείας Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων/ Τμήμα Α΄.

Περίληψη ερωτήματος : Ερωτάται εάν, για την αγορά ακινήτου από το ν.π.ι.δ. «ΑΘΗΝΑ», το οποίο περιλαμβάνεται στα απαριθμούμενα ερευνητικά κέντρα και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13α ν. 4310/2014, θα εφαρμοσθεί η διαδικασία του π.δ. 715/1979 που προβλέπεται για την αγορά ακινήτων από ν.π.δ.δ.,

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄2 Διακοπών) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Για τη στέγαση των ερευνητικών και διοικητικών του μονάδων, το εποπτευόμενο από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας ερευνητικό κέντρο «ΑΘΗΝΑ», ν.π.ι.δ., προτίθεται να προβεί στην αγορά κτιριακής υποδομής, η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσω διαγωνισμού από το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. και αποτελεί μέρος του υποέργου «Κατασκευή/Ανακατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων για το Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά (αναγνωριστικό μέτρου: 5174714) της Δράσης με κωδικό Τ.Α.Α 16624 - Αναβάθμιση υποδομών ερευνητικών κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ (GSRI)» με φορέα υλοποίησης το ερευνητικό κέντρο και υπουργείο ευθύνης το Υπουργείο Ανάπτυξης. Η αγορά του ακινήτου, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι 20.000.000 Ευρώ θα υλοποιηθεί με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (σχετ. αποφάσεις Α.Π. 120182/12-12-2022 και 48470/ 24-05-2023 του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και η 78743 ΕΞ 2023 / 19-05-2024 (ορθή επανάληψη 24-05-2024).

2. Προηγουμένως, με την με αριθμ. 2679/27-12-2021 απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. ορίσθηκε φορέας ωρίμανσης, διενέργειας διαγωνιστικής διαδικασίας και παρακολούθησης της εκτέλεσης των συμβάσεων για τις ανάγκες του κανονιστικού πλαισίου του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ιδίως του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των δράσεων και έργων του, μεταξύ των οποίων το έργο Δημιουργία Επέκταση των Υποδομών των ερευνητικών κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ, στο οποίο εμπίπτει η επίμαχη αγορά (απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας). Σχετικά υπεγράφη η από 30-10-2023 σύμβαση του άρθρου 5B του ν. 3986/2011 μεταξύ Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), του ερευνητικού κέντρου «ΑΘΗΝΑ» και του ΤΑ.Ι.ΠΕ.Δ. Σύμφωνα με τη νεώτερη ενημέρωση, η ανωτέρω σύμβαση τροποποιήθηκε στις 16-07-2024, περιλαμβάνει δε ειδικότερες πρόνοιες για τη διενέργεια του διαγωνισμού που πρόκειται να διενεργηθεί από το Ταμείο επ' ονόματι και για λογαριασμό του Δικαιούχου ερευνητικού φορέα.

3. Υπό τα δεδομένα αυτά και σε χρόνο προγενέστερο της ανωτέρω από 16.07.2024 τροποποίησης σύμβασης, ανέκυψε προβληματισμός στην

ερωτώσα υπηρεσία ως προς την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου στο οποίο θα υπαχθεί η διαγωνιστική διαδικασία και ειδικότερα εάν είναι δυνατή η εφαρμογή του προεδρικού διατάγματος 715/1979 που διέπει την αγορά ακινήτων από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ακολούθως, υπεβλήθη το ανωτέρω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 8 του ν. 2919/2001 «Σύνδεση έρευνας και τεχνολογίας με την παραγωγή και άλλες διατάξεις» (Α'128), όπως ισχύει, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 8 - Κέντρο Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας

Ιδρύεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 25 του ν. 1514/1985, νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία "Κέντρο Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας (Κ.Ε.Τ.Ε.Π.) με έδρα την Αθήνα, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Αποστολή του Κέντρου είναι η προώθηση καινοτομικών τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) τόσο στο βιομηχανικό χώρο όσο και στο χώρο των υπηρεσιών.....

5. Στα άρθρα 1 και 3 του π.δ/τος 145/2003 «Σύσταση και λειτουργία του Κέντρου Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας (Κ.Ε.Τ.Ε.Π)» (Α'121) ορίζεται, πλην άλλων, ότι:

« Άρθρο 1 - Σύσταση

Το ιδρυθέν με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2919/2001 (ΦΕΚ Α' 128) νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ) "Κέντρο Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας" -Κ.Ε.Τ.Ε.Π. είναι ερευνητικός και τεχνολογικός φορέας, εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος και του Ν. 1514/85 όπως κάθε φορά αυτός ισχύει....

Άρθρο 3 - Σκοπός

1. Σκοπός του Κ.Ε.Τ.Ε.Π. είναι:

α) Η προώθηση καινοτομικών τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, στο βιομηχανικό χώρο και στο χώρο των υπηρεσιών.

β) Η ανάπτυξη της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας και η εφαρμογή και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής στους τομείς των τεχνολογιών της πληροφορίας, της γνώσης, της επικοινωνίας και της αυτοματοποίησης

διαδικασιών παραγωγής, με σκοπό την παραγωγή εργαστηριακών προτύπων προϊόντων και υπηρεσιών.

γ) Η δημιουργία αναπτυξιακών δραστηριοτήτων στους ίδιους τομείς και στις εφαρμογές τους.

δ) Η ανάπτυξη και λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος για την έρευνα και την τεχνολογία με σκοπό την εξασφάλιση ροής επιστημονικών και τεχνολογικών πληροφοριών στο σύνολο της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας και μελλοντικά πέραν αυτής και την ανάπτυξη ηλεκτρονικού περιεχομένου για την επιστήμη και την τεχνολογία.

ε) Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση στους τομείς αρμοδιότητάς του....»

6. Στις διατάξεις των άρθρων 13 και 13Α' του ν. 4310/2014 (Α'258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», όπως ισχύουν, ορίζεται, πλην άλλων, ότι:

7. Άρθρο 13 - Ερευνητικά κέντρα - ινστιτούτα

« Τα ερευνητικά κέντρα, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1514/1985 και εποπτεύονται από φορείς του δημόσιου τομέα, αποτελούν ερευνητικούς οργανισμούς, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και διαθέτουν νομική προσωπικότητα και διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια στο πλαίσιο των κειμένων διατάξεων. ....

Άρθρο 13 Α' - Ερευνητικά Κέντρα-Ινστιτούτα-Τεχνολογικοί Φορείς

A. Τα Ερευνητικά Κέντρα-Ινστιτούτα που εποπτεύονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τη ΓΓΕΚ και διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου είναι τα εξής:

1. «Αθηνά Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης», το οποίο αποτελείται από τα εξής Ινστιτούτα:

α. Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (Ι.Ε.Λ.).

β. Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων (Ι.Π.ΣΥ.).

γ. Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων (ΙΝ.ΒΙ.Σ.).....»

8. Στα άρθρα 1 και 5B του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152) όπως ισχύει, προβλέπεται, πλην άλλων, ότι:

« 1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». (Ταμείο).

Το Ταμείο έχει σκοπό:

α) Την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) ή δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ., όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις.

β) Την ωρίμανση Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας που έχουν ενταχθεί στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» (Πρόγραμμα) του ν. 4799/2021 (Α` 78), σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 5B. Κατά την επιδίωξη του σκοπού του Ταμείου, λαμβάνεται μέριμνα για τη συμβολή του στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και των 17 Παγκόσμιων Στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (SDGs)».

Άρθρο 5B - Ωρίμανση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας

1. Το Ταμείο είναι αρμόδιο για την ωρίμανση Συμβάσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του άρθρου 126 του ν. 4799/2021 (Α` 78), τη διενέργεια διαγωνιστικών διαδικασιών για την ανάθεση αυτών και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων που ανατίθενται στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 130 του ίδιου νόμου. Κατά τη διενέργεια των εν λόγω διαγωνιστικών διαδικασιών, το Ταμείο λειτουργεί ως Διενεργούσα τον διαγωνισμό Αρχή για λογαριασμό του δικαιούχου του Προγράμματος, εκτελεί όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την ομαλή εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας και προβαίνει στην κατακύρωση της σύμβασης, καθώς και σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες μέχρι την πλήρωση των τυχόν προβλεπομένων αιρέσεων. Η σύμβαση υπογράφεται από τον δικαιούχο του Προγράμματος, ο οποίος αποτελεί και την Αναθέτουσα Αρχή.

Για την επιτέλεση του σκοπού της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 1 και την άσκηση των αρμοδιοτήτων του παρόντος άρθρου, δημιουργείται στο Ταμείο,

ως διακριτός λειτουργικός κλάδος δραστηριότητας αυτού, Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, η οποία λειτουργεί ως διακριτή λογιστική μονάδα.

2. Το Ταμείο διενεργεί την ωρίμανση των Συμβάσεων του Προγράμματος της παρ. 1, τη διενέργεια των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων που ανατίθενται στο πλαίσιο αυτών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 125 έως 131 του ν. 4799/2021 και των όρων της σύμβασης της περ. α) της παρ. 3. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών το Ταμείο ενεργεί κατ' εντολή, για λογαριασμό και στο όνομα του δικαιούχου του Προγράμματος ή/και ύστερα από έγκριση του ανωτέρω δικαιούχου και υπέχει έναντι τρίτων αστική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια.

3. α) Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 1 υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και του δικαιούχου του Προγράμματος σύμβαση, με την οποία τίθενται οι ελάχιστοι υποχρεωτικοί όροι που προβλέπονται στην παρ. 4. Με τη σύμβαση αυτήν εξειδικεύεται περαιτέρω το περιεχόμενο της αρμοδιότητας που ανατίθεται στο Ταμείο με την έκδοση της απόφασης της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, καθορίζεται η αμοιβή του Ταμείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, προβλέπονται οι ειδικότερες υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών, καθώς και οι σχετικές προθεσμίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Με την ίδια σύμβαση μπορεί να ρυθμίζεται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση της αρμοδιότητας του Ταμείου....»

9. Στα άρθρα 184,185 και 188 του ν. 4389/16 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94),όπως ισχύει, ορίζονται,πλην άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 184

1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.». ...

Άρθρο 185

1. Η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Συστήνεται για να εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό. Ειδικότερα, η Εταιρεία διαχειρίζεται και αξιοποιεί τα

περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να: (α) συνεισφέρει πόρους για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και β) συμβάλει στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ν. 4336/2015 (Α' 94)».

Άρθρο 188

1. Από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας τα κατωτέρω νομικά πρόσωπα, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ή οι τίτλοι που το ενσωματώνουν μεταβιβάζονται στην Εταιρεία ή συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, θεωρούνται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου άμεσες θυγατρικές (οι «άμεσες θυγατρικές»): α...β. Το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου του ν. 3986/2011 (Α' 152) («ΤΑΙΠΕΔ»). γ. Η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου ΑΕ του ν. 2636/1998 (Α' 198) («ΕΤΑΔ»). ....

3. Κάθε άμεση θυγατρική της Εταιρείας διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία της ανεξάρτητα από τις άλλες. ....».

10. Στα άρθρα 125, 126 και 130 του ν. 4799/2021 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2019 .....» (Α' 78), όπως ισχύει, υπό τον τίτλο «Συμβάσεις Στρατηγικής Σημασίας», ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 125 - Σκοπός - Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου είναι η θέσπιση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την κατάρτιση, την έγκριση, τον συντονισμό, τη διαχείριση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την αναθεώρηση του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, το οποίο ως τμήμα του στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης της χώρας, αποτελεί αναπτυξιακό εργαλείο του σύγχρονου επιτελικού κράτους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και πυλώνα για την εφαρμογή του ετήσιου ενοποιημένου σχεδίου κυβερνητικής πολιτικής για την παραγωγική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση και την κοινωνική συνοχή.

Άρθρο 126 - Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας (εφεξής, Πρόγραμμα): το Πρόγραμμα ανάπτυξης της χώρας για την παραγωγική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή που βασίζεται στην αξιολόγηση,

προτεραιοποίηση και έγκριση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας, η υλοποίηση των οποίων μέσω της αξιοποίησης εθνικών, ενωσιακών και διεθνών πόρων, πρόκειται να επιφέρει αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική οικονομία και προστιθέμενη αξία τόσο για τη χώρα, όσο και για τους πολίτες της. Το Πρόγραμμα εγκρίνεται από την Κυβερνητική Επιτροπή Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας που καθορίζει σε κάθε προγραμματική περίοδο τις προτεραιότητες μεταξύ συμβάσεων ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τη διάρκεια της εφαρμογής του Προγράμματος, την πηγή ή τις πηγές χρηματοδότησης κάθε σύμβασης, τον συνολικό και ανά σύμβαση προϋπολογισμό της, τους τυχόν ειδικότερους στόχους και δράσεις, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την έγκριση και εφαρμογή του Προγράμματος.

β) Συμβάσεις: Όλες οι δημόσιες πολιτικές, δράσεις, σχέδια και έργα που περιλαμβάνονται ή μπορεί να εντάσσονται σε εθνικά, ενωσιακά ή διεθνή χρηματοδοτικά προγράμματα και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων και προτεραιοτήτων του Προγράμματος, με αντικείμενο ιδίως την κατασκευή, προμήθεια, παροχή υπηρεσιών, μελέτη, εμπειρογνωμοσύνη και τεχνική βοήθεια. Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε σύμβασης πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να εντάσσονται στο Πρόγραμμα, συμβάσεις με προϋπολογισμό μικρότερο από το ποσό του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον αυτές έχουν εμβληματικό χαρακτήρα και υψηλή προστιθέμενη αξία για την εθνική ή και την τοπική οικονομία και κοινωνία. ...

Στις συμβάσεις του Προγράμματος περιλαμβάνονται, ανεξάρτητα από το ύψος του προϋπολογισμού τους, και:.....

ββ) το σύνολο των συμβάσεων που εντάχθηκαν και χρηματοδοτούνται, συνολικά ή εν μέρει από πόρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility -Ταμείο Ανάκαμψης),....

γ) Ωριμες συμβάσεις: οι συμβάσεις για τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί όλες οι αναγκαίες για τη δημοπράτησή τους διαδικασίες και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο ανάθεσης της εκτέλεσής τους, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νομοθετικού πλαισίου που τις διέπει.

δ) Συμβάσεις προς ωρίμανση: οι συμβάσεις που βρίσκονται σε φάση σχεδιασμού και των οποίων το αντικείμενο, οι προδιαγραφές και η διαδικασία ανάθεσης δεν έχουν εκπονηθεί ή έχουν εκπονηθεί εν μέρει, ανεξάρτητα αν έχουν ενταχθεί στο σχέδιο δράσης του φορέα που ενδιαφέρεται να τις υλοποιήσει και οι οποίες έχουν ενδεικτική εκτιμώμενη αξία σύμβασης τουλάχιστον το όριο της περ. β).

ε) Δικαιούχος του Προγράμματος:

εα) το Υπουργείο στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει κάθε Σύμβαση Στρατηγικής Σημασίας, ...

εδ) ο δικαιούχος που ορίζεται με την απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συντονισμού Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας.

εστ) Συμβάσεις χρηματοδοτούμενες από το Ταμείο Ανάκαμψης:

Οι συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από πόρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility - Ταμείο Ανάκαμψης), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 270 έως 281 του ν. 4738/2020 (Α' 207).

ζ) Κυβερνητική Επιτροπή Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας

Η Κυβερνητική Επιτροπή Συντονισμού Μεγάλων Έργων Υποδομής, που συστήθηκε και συγκροτήθηκε με την υπ' αρ. 43/11.12.2019 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 200/12.12.2019), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο μόνο της υπ' αρ. 43/29.10.2020 Πράξης του (Α' 218/10.11.2020) και μετονομάζεται σε Κυβερνητική Επιτροπή Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 4622/2019 (Α' 133).....

Άρθρο 130 - Διαδικασία ανάθεσης στο Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. ως φορέα ωρίμανσης
1. Το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. μπορεί εναλλακτικά να ορίζεται ως φορέας ωρίμανσης και διενέργειας του διαγωνισμού, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των συμβάσεων του παρόντος:

α) με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, για έργα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα, ύστερα από σχετικό αίτημα του δικαιούχου του Προγράμματος,

β) με την επιφύλαξη της περ. α), από τους δικαιούχους του Προγράμματος, για συμβάσεις αρμοδιότητάς τους. Στην περίπτωση αυτήν, για την ανάθεση

απαιτείται και έγκριση του αιτήματος ανάθεσης του δικαιούχου του Προγράμματος από το Διοικητικό Συμβούλιο του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.

2. Σε περίπτωση που για την άσκηση μιας από τις αρμοδιότητες της παρ. 1, επιλέγεται το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ., με την ως άνω απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας εξειδικεύονται, ύστερα από πρόταση του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. και του δικαιούχου του Προγράμματος, τα στάδια και το ειδικότερο περιεχόμενο της αρμοδιότητας αυτής. Η πρόταση υποβάλλεται στην Κυβερνητική Επιτροπή Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας από τον δικαιούχο του Προγράμματος».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις αυτοτελώς ερμηνευόμενες και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία συνάγονται τα ακόλουθα :

11. Με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2919/2001 ιδρύθηκε το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Κέντρο Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας (Κ.Ε.Τ.Ε.Π.)» ως ερευνητικός και τεχνολογικός φορέας, υπαγόμενος στην εποπτεία του Υπουργού Ανάπτυξης (άρθρο 1 π.δ/τος 145/2001). Μετά τη μετονομασία του σε «Αθηνά-Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης» (άρθρο 9 παρ.3 ν. 3438/06), το Κέντρο υπήχθη στους εποπτευόμενους από τον Υπουργό Ανάπτυξης και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από τις ρυθμίσεις του ν. 4310/2014 για την έρευνα.

12. Το ως άνω ερευνητικό κέντρο αποτελείται από τα εξής Ινστιτούτα:

- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (Ι.Ε.Λ.)
- Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων (ΙΝ.ΒΙ.Σ.)
- Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων (Ι.Π.ΣΥ.)
- Ινστιτούτο Ρομποτικής

και έχει κύρια αποστολή την προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών σε θέματα πληροφορικής, επικοινωνιών, επεξεργασίας περιεχομένου και γνώσης.

13. Το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που λειτουργεί υπό τη μορφή της ανωνύμου εταιρείας με μετοχικό κεφάλαιο που ανήκει εξ ολοκλήρου στο Κράτος για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Μετά τη σύσταση της εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» η οποία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και έχει ειδικό δημόσιο σκοπό, συνιστάμενο στη διαχείριση και αξιοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, το μετοχικό κεφάλαιο του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ και το Ταμείο κατέστη θυγατρική της (ΣΤΕ 373/2024, ΝΣΚ 108/2023). Συγχρόνως, κατά την επιδίωξη του σκοπού του το Ταμείο μεριμνά για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και των 17 Παγκόσμιων Στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (SDGs)».

14. Στις αρμοδιότητες του Ταμείου περιλαμβάνεται η ωρίμανση, ήτοι η ολοκλήρωση της φάσης σχεδιασμού, των Συμβάσεων που εμπίπτουν στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του άρθρου 126 του ν. 4799/2021, που του ανατίθενται κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 130 του ίδιου νόμου διαδικασία, είτε με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας είτε μετά από αίτημα του δικαιούχου που εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου. Επίσης, το Ταμείο είναι αρμόδιο για τη διενέργεια των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των οικείων συμβάσεων. Ακολουθεί μία σύμβαση μεταξύ του Ταμείου και του δικαιούχου του Προγράμματος στην οποία εξειδικεύεται το περιεχόμενο της ανατεθείσης στο Ταμείο αρμοδιότητας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Υπό το καθεστώς αυτό, το Ταμείο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί ενεργεί κατ' εντολή, για λογαριασμό και στο όνομα του δικαιούχου του Προγράμματος και έναντι τρίτων υπέχει αστική ευθύνη μόνο για πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα με δόλο ή βαρεία αμέλεια. Προς τούτο έχει συσταθεί και λειτουργεί ως διακριτός κλάδος του Ταμείου η Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας.

15. Συμβάσεις που έχουν ενταχθεί και χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από πόρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας

(Recovery & Resilience Facility -Ταμείο Ανάκαμψης) εμπíπτουν στο ανωτέρω Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και, ως εκ τούτου είναι δυνατή η ανάθεση της ωρίμανσης, της διαγωνιστικής διαδικασίας και της παρακολούθησης της εκτέλεσής τους στο Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.

16. Όπως είναι γνωστό, με τον Κανονισμό ΕΕ 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2021 θεσπίστηκε ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF), για την παροχή χρηματοοικονομικής στήριξης στα κράτη και με σκοπό σε συνδυασμό με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων να συμβάλει αποτελεσματικά στην τόνωση της ανάπτυξης μετά τις οικονομικές και κοινωνικές ζημιές που προκλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID 19. Προς τούτο, τα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλίσουν την σύμφωνη με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο χρήση των κονδυλίων, οφείλουν να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα και εγγυήσεις για την εφαρμογή του Κανονισμού, μεταξύ των οποίων η υποχρέωση να υιοθετήσουν κανόνες και διαδικασίες, υπό την επιφύλαξη των γενικών αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης για την κατανομή, την υλοποίηση και τον έλεγχο της χρηματοδοτικής στήριξης. (αιτ. σκ. 8, 18, 39, 40 και 53 και άρθρο 22 του Κανονισμού, πβλ. ΕΣ 2047/2022 7^ο Τμ., σκ.12 και 15).

17. Η θέσπιση του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου αποτελεί μέτρο πρωταρχικής σημασίας, καθώς εξασφαλίζει την επιτυχή εκτέλεση των επιμέρους ενεργειών (πβλ. ΟΛΕΣ 1386/2021 σκ.25). Εξ άλλου, οι χρηματοδοτούμενες από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο του του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' άρθρο 324 του ν. 4700/2020 και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 200 του ν. 4820/2021 (ΟΛΕΣ 380/2022).

18. Στην περίπτωση του ερωτήματος η αγορά ακινήτου από το ερευνητικό κέντρο ΑΘΗΝΑ αποτελεί έργο, το οποίο έχει ενταχθεί στη Δράση «Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ» που συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Next Generation-EU. Η εν λόγω Δράση έχει υπαχθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και περιλαμβάνεται μεταξύ των έργων των οποίων η

ωρίμανση, η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας και η παρακολούθηση της εκτέλεσης ανατέθηκε στο Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας. Ακολούθησε η από 30-10-2023 τριμερής σύμβαση μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας του ερευνητικού κέντρου «ΑΘΗΝΑ» και του ΤΑ.Ι.Π.Ε.Δ. στην οποία εξειδικεύτηκαν λεπτομερή διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και τον ειδικότερο ρόλο του Ταμείου. Η ανωτέρω σύμβαση τροποποιήθηκε στις 16.07.2024. Τόσο στο υποβληθέν στις 1-05.2023 ΤΔΕ του υπο-έργου του ερωτήματος, το οποίο αποτελεί και το Παράρτημα ΙΙ της υπουργικής απόφασης ένταξης του υπο-έργου στη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης, όσο και στις προαναφερθείσες συμβάσεις (αρχική σύμβαση και τροποποίηση σύμβασης) αναφέρεται ρητά ότι για την αγορά του ακινήτου στο οποίο αφορούν θα διενεργηθεί διαγωνιστική διαδικασία, με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του π.δ/τος 715/79.

19. Κατά πάγια νομολογία, η αγορά ακινήτων εκφεύγει του πεδίου του ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, καθ' όσον συντρέχει ρητή εξαίρεση, κατ' άρθρον 10 του ν. 4412/2014, η οποία καταλαμβάνει και περιπτώσεις κτιρίων μη εισέτι αποπερατωμένων, (ΕΣ 982/2023, Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, C-537/2019, Επιτροπή κατά Αυστρίας, σκ..49, C-536/2007, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκ.55). Αντιθέτως, στο εθνικό δίκαιο υπάρχουν σχετικές προβλέψεις για την αγορά ακινήτων από το δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Στη περίπτωση του ερωτήματος, όπου η αγορά του ακινήτου θα γίνει από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μεν, αλλά με χρήση ενωσιακών και εθνικών πόρων, σημαντικού ύψους, η Διοίκηση επέλεξε συνειδητά την διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, ανάλογης με αυτή που προβλέπεται στις διατάξεις του π.δ. 715/1979, στο πεδίο εφαρμογής του οποίου εμπίπτουν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Δια της υποβολής του ΤΔΕ και της απόφασης ένταξης του έργου η με ανάλογη εφαρμογή του π.δ. 715/1979 διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας για την αγορά του ακινήτου αποτελεί προϋπόθεση και όρο για την χρηματοδότηση της συγκεκριμένης αγοράς από τους προαναφερθέντες δημόσιους πόρους. Περαιτέρω, μετά την υπογραφή και των σχετικών τριμερών συμβάσεων .που προαναφέρθηκαν, η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, με αναλογική

εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 715/1979 αποτελεί και συμβατικό όρο που δεσμεύει τα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Απάντηση

20. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμ. Α΄2 Διακοπών) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:
Η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 715/1979, αποτελεί προϋπόθεση για την εκ μέρους του ερευνητικού κέντρου Αθηνά, ν.π.ι.δ., αγορά του ακινήτου που αναφέρεται στο υπο-έργο του ερωτήματος, το οποίο έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και θα χρηματοδοτηθεί από δημόσιους πόρους (ενωσιακούς και εθνικούς).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 30 - 07 - 2024

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

Digitally signed by KONSTANTINA
NASOPOULOU
Date: 2024.07.30 15:38:34 EEST

Κωνσταντίνα Νασοπούλου
Νομική Σύμβουλος του Κράτους